

קאמפ בלב התזפת

רועי הורוביץ השיל מעליו 18 קילוגרם וגילח את הקרקפת כדי לגלם הומו במחנה ריכוז, בהצגה "שעונים"; ירון פריד פגש אותו ואת לי גילת, הבמאית, לשיחה על תיאטרון אלטרנטיבי, על הומואים שמשחקים הומואים, על התמודדות עם האימה ועל נצחון הרוח האנושית

לי: "מדובר בגיבור בלתי צפוי בתוך סיוטאציה בלתי אפשרית, שדווקא הקאמפיות שלו עוזרת לו לשרוד את התזפת, אבל כשהוא נדרש להפגין גבריות אולטימטיבית במלחמה על חייו, הוא יוצא יותר גבר מאשר רמבו, מצ'יסטה וקינג קונג משולבים להם יחדיו. מצד אחד הוא מתעטף בצעיף ואומר: עכשיו נשיר אופרה, מצד שני הוא תופס אקדח ומשפריץ מאצ'ואיזם חייתי מסוג חדש, שייחודי לו".

רועי: "וואו, זה היה קשה, להחזיק אקדח לראשונה בחיי. קשה אבל כיף, כמו כל העבודה על המחזה. בדמות הזאת יש קצת מהכל: גבר, אשה, ילד ואיש מלחמה, וזהו רק ההתחלה. יש לי הרבה מה ללמוד מהאיש הזה. אני במקומו בטח הייתי יורה לעצמי כדור בראש וסוגר עניין, אני לא חושב שהייתי מסוגל לכוון את האקדח אל מישהו אחר".

בעקבות הצלחת "קופים", נעשו לי רועי מעורבים בהפקות מיוחדות לרגל יום האיידס הבינלאומי; רועי רב הפעלים וחכשרונות גם ביים את "חיכיתי רק לך", קומדיה מסחרית ששתלה סיפור אהבה הומואי בלב המיינסטרים. השאלה הבלתי נמנעת לא מצליחה למנוע מהנשאלים להתעצבן קלות. רועי: "אנחנו לא עושים תיאטרון מגויס לגטו הקהילתי, אנחנו לא חלוצים, לא מייבשים ביצות, לא נושאים שום דגל ולא מדליקים שום לפיד, והשליחות היחידה שלנו היא לעשות הצגות טובות ומעניינות. הנשאלים הנחמדים שמנסים איתנו הם

ירון פריד

הוא שיחק, בין היתר, ילד הרוס ממשפחה מפורקת ואת מלאך המוות הפלרטטן שמקשקש ללא הרף בסלולרי שלו, ואפילו אברך חלקלק שמנחית פקודות על אנטוניו בנדרס בסרט שצולם בישראל ("אחר כך שתיתי איתו קפה בשינקין, וכולם היו בהלם"). היא אמרה לו: מותק, בשביל תפקיד חדש ומדהים אתה תוריד לפחות 15 קילו ותשליך לפח את רעמת תלתליך האגדיה. הוא אמר לה: אל תקראי לי מותק (סתם), אך כבר נפנף מעליו 18 קילו גורליים, גילח את הקרקפת ונולד מחדש כפוטנציאל לווהט ל"סליחה, ראיתי אותך בהצגה ואני מעוניין לדעת האם אתה חסיד שיטת סטניסלבסקי ומה מספר הטלפון שלך", והוא יותר ממדהים בתפקיד החדש, אולי תפקיד חייו, של סיסו מפונדרק לכאורה וחובב אופרה במחנה ריכוז (מה שעשוי להסביר את הפיגורה והפריזורה) שמתגלה כאכזר גבר וגומר את הערב עם אקדח ביד ורצח בעיניים. היא בכלל ילדה בת 28, שהיתה עוזרת במאי בפאב-תיאטרון בלונדון, שממנו יבאה ארצה שני מחזות ברצף, כל אחד חזק ומפתיע מקודמו, ואת שניהם ביימה ברגישות עילאית ובתבונה מעוררת השתאות (וקנאה). בקיצור, האנשים שהביאו לכם את טרגיקומדיית האיידס

השיקולים היחידים שמניעים אותי הם שיקולים אמנותיים. אם 'חיכיתי', 'קופים' ו'שעונים' היו מחזות רעים, לא הייתי עושה אותם, נקודת. אותי מפתים רק חומרים טובים."

לי: "ברור שאנחנו מתעסקים בדברים הקרובים ללבנו ולעולמנו, אבל אין לנו איזו משנה סדורה ואנחנו לא משרד ההסברה. מבחינתי, השיחוק האמיתי של 'קופים' היה דווקא היציאה מתל-אביב - על הקהל הליברלי התומך והמחבק שלה - וההגעה לקהל רחב בהרבה, שאינו צרכן טבעי של חומר כזה. להגיע לצבא, לתיכונים ולוועדי עובדים, בלי בושה, בלי פחד ובלי להתנצל, ולעמת אותם עם נושאים שבדרך כלל הם בורחים מפניהם כמו מאש, זה ניצחון. וזה לתת אלטרנטיבה בלי לצעוק שהיא אלטרנטיבה, מפני שהיא בכלל ארוזה כמיינסטרים. אם אני נותנת אלטרנטיבה כזאת לילד בן 16 באיזה חור בדרום, שמרגיש אבוד ומבולבל וההצגה מראה לו שהכל בסדר

"מועדון הקופים הירוקים" שמחים ואפילו גאים להגיש לכם את "שעונים", ההצגה שתוכיח אחת ולתמיד ש"שואה" אינה מלה גסה ושיש תיאטרון אלטרנטיבי (במובן

הסקסי והמדליק ביותר של המונח) בישראל. הוא רועי הורוביץ, היא לי גילת. קבלו אותם, ויאללה, בואו נעשה היכרות. לי: "ראיתי את רועי בהצגת היחיד הנהדרת שלו, 'מיי פירסט סוני', והצעתי לו את התפקיד הראשי ב'מועדון הקופים הירוקים'". רועי: "צלצלה אחת עם קול רך ונעים. חשבתי שאפגוש מישהי נשית ומעודנת כזאת עם קארה, אבל פתאום הופיעה אמזונת הרעם הזאת, שאז היתה לה קרחת, וקצת נבהלתי, האמת. קראתי את הטקסט של 'קופים' ומצאתי את עצמי בבית, לבד, צוחק בקול רם. בכל מקרה, אמרתי לה שאני מעוניין בתפקיד הקטן יותר של מלאך המוות, שנראה לי מקסים, ושמיניותו אניגמטית ומעורפלת, ושניתנת לו הזדמנות בהצגה לשיר בפאלצט את 'כשתמות, משהו ממני

והוא לא לבד, אני מרגישה שיצאנו מחושך לאור, וזאת הרגשה נפלאה. אי-פרופו מחושך לאור, אני חושבת שיש איזה ערך מוסף להעלאת 'שעונים' בישראל. שואת היהודים מקבלת מקום עצום בחינוך, בהתייחסות ובמפעלי ההנצחה המקומיים, בעוד ששואת ההומוסקסואלים נדחקה לשוליים וכמעט נמחקה לגמרי. ואני אומרת: חבר'ה, סליחה,

ימות בך' ולהצטרף לשירת 'אותך' של אילנה אביטל, אז סליחה, איך יכולתי לוותר?". לי: "נפגשנו ביומולדת שלי, ומאז אנחנו תקועים האחד עם השני, וזה סיוט. הצילו". רועי: "רק המוות יפריד בינינו, דרלינג". לי: "'קופים' תפס בטירוף ונורא הצליח. ההצגה עדיין רצה אחרי יותר משלוש שנים. זאת היתה הפתעה מאוד נעימה, ופתאום

היתה תחושה קצת מפחידה שכבר יש ציפיות מהפרויקט הבא. נורא התלבטתי, ושברתי את הראש בחיפושים אחר הדבר הנכון.

רועי: "ישבנו בבית קפה לקרוא ביחד את הטקסט של 'שעונים' שהגיע מלונדון, וכבר בסוף המונולוג הראשון הודעתי לה: 'אנחנו עושים את זה!'. המחזה ניגש ישר לעניין, בלי אקספוזיציות ובלבולי מוח, והוא מתפקד

כסיר לחץ דרמטי שיש בו הכל, פשוט הכל. ההצגה קפצה החוצה מהדפים. אמרתי ללי שאני כבר מריח את הפרמיירה".
לי: "ההתלהבות של רועי מידבקת, אין מה לעשות. הצלחנו לגייס לכוחותינו את רמי ברוך, אחד השחקנים העסוקים והמבוקשים ביותר בתיאטרון הרפרטוארי, שגם הוא נשבה בקסם המחזה, ואולי קצת בקסמנו, והסכים לקפוץ ראש לתוך ההרפתקה הזאת אחרי שנים שלא עשה פרינג'. הצלע השלישית היתה קובי ליבנה המעולה, שכבר עבד עם רועי והוא גם חבר. התחלנו לעבוד".

"שעונים" משליך, כמעט כמו בשיר הנושא של "לחיי האהבה", שני עולמות נפרדים, מנוגדים, לחדר אחד, ודורש מהם להתמודד: טלאי ורוד מול טלאי צהוב, הומו מוחצן נגד יהודי מופנם ובעל משפחה. שותפות גורל כפויה מצופה באיבה וחשדנות מתפתחת לידידות אמיצה עם מכנה משותף כפול (אהבת אופרה והתשוקה להישאר בחיים), טוויסט מהסרטים (רמז: השניים מתפקדים פתאום כמין תלמה ולואיז של גרמניה הנאצית) ונצחון ענק לרוח האנושית. מאז "עקומים" של מרטין שרמן לא נראה שום מחזה חשוב שהתעסק בשואת הטלאי הורוד. המחזה של דן קלנזי האמריקאי, המיועד להגיע ארצה לכבוד הבכורה החגיגית בתיאטרון תמונע, הוא מסע חובה ברכבת שדים, שמצליח לסחרר ולהמם כמעט בכל סיבוב, בייחוד כשאנחנו יודעים שהשדים אמיתיים וצמחו מתוכנו.

רועי: "הצגה על שואה נשמעת מפחידה לפחות כמו הצגה על איידס. אבל כמו

ב'קופים', מי שמרשה לעצמו לעבור את המחסום - מרוויח".

לי: "בשתי ההצגות הקהל מהסס בהתחלה אם לצחוק או לא, אם מותר או אסור - בכל זאת, בית חולים, מחנה ריכוז, לא נעים. אבל המבוכה נשברת מהר בשני המקרים. אחרי כמה גיחוכים מבוזזים מגיעה

זה לא שואה נגד שואה ולא זה על חשבון זה, אבל בואו נאיר בפנס קטן גם על דברים אחרים שקרו שם".

בין הדברים האחרים שהפנס הקטן מאיר יש גם סצינה אינטימית טעונה מאוד, נועזת, ולא נעים להודות בהקשר האימה ההוא, אבל גם מחרמנת, בין הקאפו (קובי ליבנה המצוין, שנוסף מיניות מסוכנת נוסח מרלון ברנדו הצעיר ב"חשמלית ושמה תשוקה") להומו שמבטיח לקחת אותו לסיבוב תענוגות מסביב לעולם בעזרת לשונו וידיו.

רועי: "בהצגה כזאת, שמרחיקה לכת והולכת עד הסוף, אין מנוס אלא להתמודד. שקשקנו מפחד, אבל ניסינו להיות חזקים ואמיצים. הכל כאן חשוף ופעור כל כך, אין מאחורי מה להתחבא ומוכרחים להתפשט, פיזית ונפשית, אחרת זה פשוט לא יעבוד".
לי: "תהליך החזרות לא היה פשוט. היו הרבה רגעים קשים. רגשות התפרצו בעוצמה, היו צחוקים וכאבים וכעסים ודמעות, והכל ניכר בתוצאה הסופית. אני שוב מצאתי את עצמי לכודה בחדר קטן עם גברים בלבד, ובעבודה הבאה שלי אשמח לקצת חמימות ופשטות נשיות".

רועי: "זאת הצגה שמחייבת את כל יוצריה

ומשתתפיה להתעמת עם המקומות העמוקים ביותר באישיות שלהם, במיניות שלהם ובחיים שלהם. קל זה לא יכול להיות. אבל כאמור, זה לעמוד שם וללכת עד הסוף, ואין דבר יותר מרגש מזה, על במה ובכלל".
לי: "ב'קופים' יש תפקיד של הומו מוחצן במיוחד. פניתי כמעט לכל שחקן גיי שעובד בארץ, וכולם סירבו. בסוף לקחתי שחקן סטרייט ונשוי, שעשה את זה בקלות, בסבבה ובלי שום פחד".

רועי: "השיקולים, כאמור, חייבים להיות מקצועיים. יש שחקנים סטרייטים שיכולים לשחק מצוין דמויות של הומואים, ויש גם שחקנים הומואים שעלולים לפשל בתפקיד הומואים. אין חוקים, זה נורא אינדיבידואלי, כמוכן, וגם נורא תלוי באיזה שלב בחיך הצעה כזאת תופסת אותך. לי זה בא בדיוק בזמן הנכון. הרגשתי מספיק בשל, מספיק חזק ולא מאוים כדי להסתער על היעד המאתגר בכל כוחי. הדמות הזאת היא חד משמעית, היא לא אולי ולא כמעט ולא על יד, היא הדבר עצמו, עם מנעד שלם של שפת גוף, מניירות וניואנסים. אז זה מתיש ותובעני, אבל גם הכי מספק בעולם".

לכו תראו במו עיניכם על מה הוא מדבר.
הסיפוק יהיה הדדי, באחריות.

"שעונים" בתיאטרון תמונע; בדצמבר
יתקיימו שתי הצגות: ב־6.12 הצגת טריום בבורח
בשעה 21:00 וב־24.12 בשעה 20:30 – בבורח
חגיגות בנוכחות המחזאי. לקראי "הזמן הוורוד"
תינתן הנחה של 15 ש"ח לברטים.

בהפוכה איזו בדיחה שאי אפשר לעמוד
בפניה, והסכר נפרץ".
רועי: "כשלי אמרה שהיא מבקשת שארזה
ואגלח את הראש, זה בהחלט נשא אופי של
אולטימטום, אבל אני אמרתי לה: 'בשביל
תפקיד כזה אני אעשה הרבה יותר'. זה
תפקיד שמשנה אותך כאדם, ולא רק מבחינה
חיצונית".

הזמן הוורוד 49